

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 1To/14/2012
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4311010359
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 04. 2012
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Štefan Hrvola
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2012:4311010359.1

Uznesenie

Krajský súd v Nitre, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Štefana Hrvola a členiek senátu JUDr. Ľubomíry Kubáňovej a JUDr. Ingrid Kišacovej Dr., v trestnej veci proti obžalovanému L. Q., pre prečin ohovárania podľa § 373 ods. 1, ods. 2 písm. c/ Trestného zákona, o odvolaní okresného prokurátora v Leviciach proti rozsudku Okresného súdu Levice z 28. 10. 2011, sp. zn. 2T/76/2011, na neverejnom zasadnutí konanom v Nitre 26. 04. 2012, takto

rozhodol:

Podľa § 320 odsek 1 písmeno a/ Trestného poriadku zrušuje napadnutý rozsudok a za použitia § 280 odsek 2 Trestného poriadku trestnú vec

obžalovaného L. Q., narodeného XX. XX. XXXX

v E.,

pre skutok v obžalobe Okresného prokurátora v Leviciach pod č. 1 Pv 777/10 z 15. 04. 2011 právne kvalifikovaný ako prečin ohovárania podľa § 373 odsek 1, odsek 2 písmeno c/ Trestného zákona, ktorý mal spáchať tak, že:

23. 11. 2010 telefonicky poprosil H. Z. st., aby rozniesol v obci A. nad O. letáky ohľadom komunálnych volieb, s čím on súhlasil a za tým účelom si zohnal štyroch chlapcov v L., ktorí ich mali rozniesť, a preto sa v uvedený deň okolo 19.00 h. stretol s H. Z. st. v E. na ulici F. XX, kde mu dal do ruky jednu igelitovú tašku a povedal mu, že sú tam letáky na volebnú kampaň na voľby starostu v obci A. nad O. a ďalej m povedal, že ich treba dať do každej schránky a do každého domu, pričom neskôr prišiel pre túto igelitovú tašku H. Z. ml. a s inštrukciami ohľadom roznesenia letákov odviezol z L. štyroch chlapcov do obce A. nad O. rozniesť tieto letáky a v nasledujúci deň znovu obžalovaný volal H. Z. st. okolo 16.00 h. s tým, že má ešte dve igelitové tašky letákov, ktoré treba rozniesť a preto sa stretli okolo 20.00 h. v E. pri P., kde mu odovzdal dve igelitové tašky, pričom v jednej boli tie isté letáky ako v predchádzajúci deň v nezistenom počte a v druhej boli tieto letáky spoločne so zalepenými obálkami v počte 30 až 50 kusov a vtedy mu povedal, aby sa tieto rozniesli tam, kde nerozniesli letáky včera a za túto službu mu dal 100,- eur a H. Z. ml. zohnal znovu rovnakých štyroch chlapcov, ktorí ich roznášali od 20.30 h., pričom týmto štyrom chlapcom sľúbil H. Z. st. za roznos letákov po XX,- eur s tým, že si spoločne s chlapcami mysleli, že sa jedná o predvolebné letáky podporujúce niektorého z kandidátov, pričom v skutočnosti išlo o dva druhy letákov, ktorých obsahom boli nepravdivé tvrdenia poškodzujúce konkrétnych kandidátov na post starostu obce a to E. U., P. G., V. V. a takisto aj súčasného starostu obce P. O., čím mali byť títo kandidáti zdiskreditovaní a poškodení pred komunálnymi voľbami a takisto mala byť ohrozená ich vážnosť medzi občanmi,

postupuje

Obvodnému úradu v Leviciach, ktorý by mal žalovaný skutok prejednať ako priestupok, pretože zistil, že nejde o trestný čin.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom Okresný súd Levice (ďalej len súd I. stupňa) obžalovaného L. Q. (ďalej len „obžalovaný“) oslobodil spod obžaloby okresného prokurátora v Leviciach (ďalej len „prokurátor“) pre skutok právne kvalifikovaný ako prečin ohovárania podľa § 373 ods. 1, ods. 2 písm. c/ Trestného zákona (ďalej len Tr. zák.), ktorý mal spáchať tak, že:

23. 11. 2010 telefonicky poprosil H. Z. st., aby rozniesol v obci A. nad O. letáky ohľadom komunálnych volieb, s čím on súhlasil a za tým účelom si zohnal štyroch chlapcov v L., ktorí ich mali roznieť, a preto sa v uvedený deň okolo 19.00 h. stretol s H. Z. st. v E. na ulici F. XX, kde mu dal do ruky jednu igelitovú tašku a povedal mu, že sú tam letáky na volebnú kampaň na voľby starostu v obci A. nad O. a ďalej mu povedal, že ich treba dať do každej schránky a do každého domu, pričom neskôr prišiel pre túto igelitovú tašku H. Z. ml. a s inštrukciami ohľadom roznesenia letákov odviezol z L. štyroch chlapcov do obce A. nad O. roznieť tieto letáky a v nasledujúci deň znovu obžalovaný volal H. Z. st. okolo 16.00 h. s tým, že má ešte dve igelitové tašky letákov, ktoré treba roznieť a preto sa stretli okolo 20.00 h. v E. pri P., kde mu odovzdal dve igelitové tašky, pričom v jednej boli tie isté letáky ako v predchádzajúci deň v nezistenom počte a v druhej boli tieto letáky spoločne so zalepenými obálkami v počte 30 až 50 kusov a vtedy mu povedal, aby sa tieto rozniesli tam, kde nerozniesli letáky včera a za túto službu mu dal 100,- eur a H. Z. ml. zohnal znovu rovnakých štyroch chlapcov, ktorí ich roznášali od 20.30 h., pričom týmto štyrom chlapcom sľúbil H. Z. st. za roznos letákov po 15,- eur s tým, že si spoločne s chlapcami mysleli, že sa jedná o predvolebné letáky podporujúce niektorého z kandidátov, pričom v skutočnosti išlo o dva druhy letákov, ktorých obsahom boli nepravdivé tvrdenia poškodzujúce konkrétnych kandidátov na post starostu obce a to E. U., P. G., V. V. a takisto aj súčasného starostu obce P. O., čím mali byť títo kandidáti zdiskreditovaní a poškodení pred komunálnymi voľbami a takisto mala byť ohrozená ich vážnosť medzi občanmi,

pretože skutok nie je trestným činom.

Podľa § 288 ods. 3 Tr. por. poškodených V. V., nar. XX. XX. XXXX v E., trvale bytom A. nad O., G. T. XXX/XX a F.. P. G., nar. XX. XX. XXXX v G. nad K., trvale bytom A. Z. O., O. XXX/X, s nárokom na náhradu škody odkázal na občianske súdne konanie.

Uvedený rozsudok, ihneď po jeho vyhlásení na hlavnom pojednávaní, odvolaním podaným v neprospech obžalovaného proti výroku o vine, napadol prokurátor.

V jeho písomných dôvodoch poukázal na to, že:

- páchatel sa skutku dopustil verejne, hromadne účinným spôsobom, zabezpečil roznosenie volebných letákov do poštových schránok domov ľudí - voličov, s úmyslom, aby si ich prečítali a aby to ovplyvnilo ich rozhodnutie o tom, ktorého kandidáta na starostu obce svojim hlasom podporia,

- bola preukázaná nepravdivosť tvrdení uvedených v predvolebných letákoch, ktoré boli vymyslené a distribuované hromadným spôsobom, s priamym úmyslom pôsobiť na verejnú mienku v neprospech ohováranych kandidátov, v záujme podpory iného kandidáta,

- na obsah predvolebného letáku žltej farby a skutočnosti v ňom uvedené o kandidátovi V. V., bola preukázaná nepravdivosť tvrdení v letáku o jeho osobe, z práce nebol prepustený pre závažné porušenie pracovnej disciplíny, ale pracovný pomer bol ukončený dohodou, cíti sa byť poškodeným s tým, že viacerí jeho známi dostali leták do poštových schránok a tento ovplyvnil výsledok volieb.

- u poškodeného F.. P. G., v letáku bolo uvedené, že keď slúžil u policajtov v A. nad O., museli ho preveľiť inde pre pochybné kšefty s mafiou, dal sa preveľiť do V. na hraničné oddelenie na vlastnú žiadosť, nikdy s mafiou nespoločupracoval, nebol disciplinárne riešený pre aktivity s údajným podsvetím, od 01. 07. 2004 bol ustanovený do funkcie zástupcu riaditeľa oddelenia hraničnej a cudzineckej polície.

- u poškodeného D.. E. U. bolo v letáku uvedené, že ho vyhodili z práce za pochybné kšefty a pomáhal P. O. rozkrádať obecnú kasu. Podobné tvrdenia sú aj na štvorstranovom letáku, čl. 105-108, na prednej strane s jeho fotkou a komentárom k jeho volebnému programu. Tieto vyjadrenia označujú poškodeného a tiež bývalého starostu obce za skorumpovaných zlodejov, obviňujú ich zo závažných trestných činov, nie sú len zhodnotením nesplnením sľubov z predchádzajúceho obdobia a spôsobom svojho podania ako všeobecne známa pravda mohli ovplyvniť masu ľudí.

- u poškodeného starostu P. O. došlo uplynutím funkčného obdobia, nie právoplatným odsúdením za trestný čin a poškodený E. U. bol do tejto funkcie zvolený, doposiaľ ju vykonáva, v odpise z registra trestov nemajú záznam, uvedené tvrdenia sú vymyslené. Poškodený D.. U. sa cítil byť nimi poškodený, za satisfakciu považuje zistenie páchatela.

Ďalej poukázal na úlohu predvolebných letákov informovať voličov o osobách kandidátoch, ich zámeroch a cieľoch, ktoré naplnia, pokiaľ budú zvolení do funkcie, o ktorú sa uchádzali. I keď v rámci predvolebnej kampane sú kandidáti povinní znášať vyššiu mieru kritiky od protikandidátov, médií, či iných osôb, ktorí sú oprávnení poukazovať na ich chyby v rámci verejného či politického života, nesplnené sľuby voličom, nemorálny spôsob života, avšak predmetné predvolebné letáky sa zákonnému rámcu a akceptovateľnej forme vymykali, o čom svedčí reakcia občanov obce, pretože títo po nájdení letákov vo svojich schránkach telefonovali ohováraným kandidátom v záujme im to oznámiť. Preto letáky s takýmto zameraním nemôžu byť prijaté pre spoločnosť ako bežná súčasť predvolebnej kampane.

Vytýkal súdu I. stupňa, že nevzal do úvahy okolnosti, na ktoré sa sám odvolával pri svojom konštatovaní pred vyhodnotením vykonaných dôkazov v rozsudku, kedy zdôraznil, že trestnej sadzbe ustanovenej pre žalovaný trestný čin musí zodpovedať miera ohrozenia vážnosti jednotlivca, najmä vzhľadom na konkrétnu situáciu, za akej malo dôjsť k ohováraniu, postavenie dotknutej osoby, jej charakterové vlastnosti, povahu oboznamovaného údaju, okolnosti oznámenia, rozšírenie takejto informácie a pod. tvrdenia v nich obsiahnuté boli podané ako všeobecne známa pravda, pričom ich pravdivosť skúmali až orgány činné v trestnom konaní po voľbách.

Žalovaný trestný čin patrí do kategórie ohrozujúcich, nie je správne skúmať následok rozširovania letákov v tom zmysle, či v dôsledku ich roznesenia sa kandidát starostom stal alebo nestal. Podstatné je skúmať spôsobilosť nepravdivého údaju vyvolať takýto následok. V danom prípade posudzovaný skutok vykazuje zákonom prezumovanú mieru spoločenskej závažnosti a všetky formálne znaky subjektu, objektu, objektívnej stránky a subjektívnej stránky, pretože konanie obžalovaného spočívalo v ohováraní kandidátov v komunálnych voľbách pred ich voličmi, čo má celospoločenský význam.

Vecou všeobecného záujmu v rámci predvolebnej kampane je tiež byť informovaný pravdivo a v medziach slušnosti v záujme prijatia zodpovedného rozhodnutia o udelení voličského hlasu. Konanie páchatela nespadá do kategórie konaní s výlučne súkromnoprávnym základom, pre ktorý by jeho kvalifikovanie ako trestného činu malo byť posledným možným právnym prostriedkom ochrany základných hodnôt, aké mal na mysli Ústavný súd SR v náleze I. ÚS 402/08 z 01. 04. 2009.

Navrhol, aby odvolací súd podľa § 321 ods. 1 Tr. por. zrušil napadnutý rozsudok a podľa § 322 ods. 1 Tr. por. vec vrátil súdu I. stupňa, aby ju znovu prejednal a rozhodol.

Obžalovaný v písomnom vyjadrení k odvolaniu prokurátora, prostredníctvom obhajkyne uviedol, že sa nestotožňuje s názorom súdu I. stupňa, že skutok sa stal a že ho spáchal.

Ako nedôveryhodné hodnotil svedecké výpovede H. Z. st. a H. Z. ml.. Poukázal na odchýlky vo cih výpovediach, pri časových údajoch, počte odovzdaných igelitových tašiek, počte a druhu letákov, vyplatených peňazí roznášačom. Ich výpovede sa zhodovali len v tom, že letáky im mal dať obžalovaný. Poukázal na to, že :

- nebol zistený motív, ktorý by svedkov viedol vypovedať krivo proti nemu, svedkovia mali silnú motiváciu k označeniu tretej osoby ako pôvodcu letákov - vyhnúť sa vlastnému trestnému stíhaniu,
- nebolo preukázané, či tieto osoby roznášali aj žltý leták, ale bolo preukázané, že tento doniesol na miesto činu svedok G., resp. jeho kolega,
- až keď z výpovedí svedkov bolo jasné, že chlapci, ktorých svedok G. zadržal, v ten večer žiadne obálky neroznášali, zmenil svoju výpoveď tak, že sa žltý leták dostal na miesto činu tak, že ho tam doniesol jeho kolega,
- poškodený V. V. priznal, že v inkriminovanom čase nebol zamestnaný,
- v prípade kandidátov na post starostov neobstojí tvrdenie prokurátora, že pracovné vzťahy sú záležitosti vyslovene osobného charakteru,
- štylizácia viacstranného letáku je ironizujúca, autor zámerne zveličuje, používa sarkazmus, účelom je provokovať, vzbudiť pozornosť, viacero viet sú hodnotiace úsudky než tvrdenia, ktoré nepodliehajú dokazovaniu,
- je otázne, či prokuratúra preverovala nakladanie s obecnými prostriedkami, či bol postavený penzión pre dôchodcov alebo bazén, či minulosť ŠTB je vymyslená,
- nesúhlasil s tvrdením, že poškodený O. a U. sú pre obyvateľov obce neznámi, pretože vykonávali činnosti ako miestny funkcionári čomu sa aj letáky venovali, tiež poškodený G. bol ako policajt 25 rokov verejne činnou osobou v obci a náčelníkom obecnej polície,
- podľa rozhodnutia Ústavného súdu U osôb verejného záujmu dochádza k zúženiu priestoru ich súkromnej sféry, čo primerane zužuje úroveň ochrany ich osobnostných práv, musia rešpektovať, že osobitné postavenie, ktoré v spoločnosti zastávajú vyvoláva tlak na ich súkromie, základné právo na informácie sa môže dostať do kolízie s inými základnými právami,
- základné právo na informácie a základné právo na súkromie, sú na rovnakej kvalitatívnej úrovni, preto je potrebné rešpektovať podstatu a zmysel kolidujúcich základných práv,
- na rozdiel od viacerých zahraničných právnych úprav je trestný čin ohovárania v SR stíhaný ex offa, nie na základe súkromnej žaloby, avšak samotná oprávnenosť existencie tohto trestného činu je v súčasnosti nezriedka spochybňovaná,
- Európsky súd pre ľudské práva stanovil požiadavku, že zákonom stanovené podmienky, obmedzenia slobody prejavu musia byť v každom jednom prípade presvedčivým spôsobom preukázané, v danom prípade preto trestnoprávny postih adekvátny nie je.

Na základe riadne a včas podaného odvolania oprávnenou osobou - prokurátorom, odvolací súd nezistil dôvody na postup vyplývajúci z § 316 Tr. por., preskúmal podľa § 317 Tr. por. zákonnosť a odôvodnenosť napadnutých výrokov rozsudku, proti ktorým odvolateľ podal odvolanie, ako aj správnosť postupu konania, ktoré im predchádzalo. Na chyby, ktoré neboli odvolaním vytýkané prihliadal len vtedy, ak by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 ods. 1 Tr. por. a zistil, že odvolanie prokurátora je čiastočne dôvodné.

Odvolací súd pri preskúmaní správnosti postupu prípravného konania z predloženého spisového materiálu zistil, že orgány činné v trestnom konaní pri vykonávaní dôkazov postupovali podľa príslušných ustanovení Trestného poriadku. V priebehu prípravného konania bol zadovážený dostatok dôkazov, ktorými boli objasnené všetky základné skutočnosti, dôležité pre trestné stíhanie uvedené v § 119 ods. 1 Tr. por., ktoré súd I. stupňa potreboval pre svoje rozhodnutie.

Z predloženého spisového materiálu, na podklade odvolania podaného oprávnenou osobou - prokurátorom odvolací súd zistil, že súd I. stupňa pri vykonávaní dôkazov na hlavnom pojednávaní postupoval podľa Tretej časti, Tretej hlavy Trestného poriadku, ako aj ďalších jeho ustanovení

upravujúcich spôsob vykonávania dôkazov v trestnom konaní a nedopustil sa takých pochybení, ktoré by bolo možné považovať za podstatné chyby konania v zmysle ustanovenia § 321 ods. 1 písm. a/ Tr. por..

Podľa § 2 ods. 10 Tr. por., orgány činné v trestnom konaní postupujú tak, aby bol zistený skutkový stav veci, o ktorom nie sú dôvodné pochybnosti, a to v rozsahu nevyhnutnom na ich rozhodnutie. Dôkazy obstarávajú z úradnej povinnosti. Právo obstarávať dôkazy majú aj strany. Orgány činné v trestnom konaní s rovnakou starostlivosťou objasňujú okolnosti svedčiace proti obvinenému, ako aj okolnosti, ktoré svedčia v jeho prospech, a v oboch smeroch vykonávajú dôkazy tak, aby umožnili súdu spravodlivé rozhodnutie.

Podľa § 2 ods. 12 Tr. por., orgány činné v trestnom konaní a súd hodnotia dôkazy získané zákonným spôsobom podľa svojho vnútorného presvedčenia založeného na starostlivom uvážení všetkých okolností prípadu jednotlivo i v ich súhrne nezávisle od toho, či ich obstaral súd, orgány činné v trestnom konaní alebo niektorá zo strán.

Podľa § 9 Tr. zák., trestný čin je prečin a zločin.

Podľa § 10 ods. 2 Tr. zák., nejde o prečin, ak vzhľadom na spôsob vykonania činu a jeho následky, okolnosti, za ktorých bol čin spáchaný, mieru zavinenia a pohnútku páchatel'a je jeho závažnosť nepatrná.

Prečinu ohovárania podľa § 373 ods. 1 Tr. zák. sa dopustí ten, kto o inom oznámi nepravdivý údaj, ktorý je spôsobilý značnou mierou ohroziť jeho vážnosť u spoluobčanov, poškodiť ho v zamestnaní, v podnikaní, narušiť jeho rodinné vzťahy alebo spôsobiť mu inú vážnu ujmu a potrestá sa odňatím slobody až na dva roky,

ods. 2 písm. c/ Tr. zák. - odňatím slobody na jeden rok až päť rokov sa páchatel' potrestá, ak spácha čin uvedený v odseku 1 verejne.

Podľa § 320 ods. 1 písm. a/ Tr. por., odvolací súd napadnutý rozsudok zruší a vec postúpi, ak mal tak urobiť už súd prvého stupňa podľa § 280 ods. 1 alebo 2.

Podľa § 280 ods. 2 Tr. por., súd postúpi vec inému orgánu, ak zistí, že nejde o trestný čin, ale žalovaný skutok by mal iný orgán prejednať ako priestupok, služobné previnenie alebo disciplinárne previnenie, o ktorých je tento orgán príslušný rozhodovať.

Súd I. stupňa svoje rozhodnutie odôvodnil predovšetkým tým, že žalovaný skutok sa stal a dopustil sa ho obžalovaný. Pokiaľ ide o tvrdenia uvedené v predvolebnom letáku ohľadne poškodeného V. V., niektoré z nich poškodený potvrdil s tým, že k nim došlo pred dlhšou dobou.

Poškodený F.. P. G. k tvrdeniam v letáku ohľadne jeho osoby uviedol, že k tomuto došlo, avšak za iných okolností a dôvodov, ktoré museli byť občanom dostatočne známe na to, aby ich mohli v predvolebnej kampani ovplyvniť.

Kandidáti na starostu - poškodení P. O. a D.. E. P. sa vyjadrili, že ich letáky nezaujímajú, necítia sa poškodenými.

Zároveň súd I. stupňa poukázal na to, že každý kandidát na politickú funkciu musí počítať s tým, že vstupom do predvolebnej kampane sa vzdáva aspoň časti svojho súkromia, pretože sa budú občania o neho vo väčšej miere zaujímať a preto musí zniesť väčšiu kritiku, lustrovanie majetku, minulosti. Tiež musí očakávať skreslené informácie o sebe.

Pokiaľ ide o následok protiprávneho konania obžalovaného, v danom prípade miera ohrozenia vážnosti dotknutých jedincov u ostatných spoluobčanov bola nepatrná.

S týmito závermi súdu I. stupňa aj odvolací súd bez podstatnejších výhrad súhlasí a navyše dodáva, že prejednávany trestný čin patrí do kategórie ohrozovacích trestných činov, kde nebezpečenstvo nehrozí bezprostredne, ale má charakter tzv. vzdialeného nebezpečenstva, ktoré ani nemusí vzniknúť.

Objektom trestného činu ohovárania je česť a dôstojnosť fyzickej osoby, pričom sa nevyžaduje, aby sa konkrétna osoba, ktorej česť alebo dôstojnosť bola, resp. mala byť zasiahnutá, o útoku na svoju česť alebo dôstojnosť dozvedela alebo si tento útok uvedomovala.

K naplneniu objektívnej stránky trestného činu ohovárania dôjde, ak páchatel' o inom oznámi nepravdivý údaj, ktorý je spôsobilý značnou mierou ohroziť jeho vážnosť u spoluobčanov, poškodiť ho v zamestnaní, v podnikaní, narušiť jeho rodinné vzťahy alebo spôsobiť mu inú vážnu ujmu.

Oznámením nepravdivého údaju je oznámenie informácie o ohováranom, čo aj len jednej osobe odlišnej od osoby ohováraného, pričom táto informácia je v rozpore so skutočnosťou.

Nepravdivý údaj sa môže týkať konania ohováranej osoby, jej zmýšľania, názorov, presvedčenia alebo vlastností. Zároveň musí byť kumulatívne splnená podmienka, že oznámený nepravdivý údaj je objektívne spôsobilý značnou mierou ohroziť vážnosť ohováraného u spoluobčanov, poškodiť mu v zamestnaní, v podnikaní, narušiť jeho rodinné vzťahy alebo spôsobiť mu inú vážnu ujmu. Ako však vyplýva z vyššie uvedeného, nepostačuje akékoľvek ohrozenie, t.j. aj v nízkej či obvyklej intenzite, ale musí ísť o ohrozenie v značnej miere, teda o ohrozenie zásadnejšieho charakteru.

Pretože ide o ohrozovací trestný čin, je potrebné hodnotiť nielen následky, ktoré skutočne vznikli, ale aj ďalšie hroziace následky a s nimi súvisiace okolnosti.

Trestný čin ohovárania je dokonaný oznámením nepravdivého údaju, ktorý je spôsobilý značnou mierou ohroziť vážnosť iného u spoluobčanov, resp. spôsobiť ďalšie zákonom predpokladané následky - poškodiť ho v zamestnaní, v podnikaní, narušiť jeho rodinné vzťahy alebo spôsobiť mu inú vážnu ujmu, napr. ohroziť politickú kariéru, neuzavretie lukratívnej zmluvy, prípadne iné.

Nie je však možné súhlasiť s právnym názorom súdu I. stupňa, že obžalovanému nebola preukázaná subjektívna stránka žalovaného prečinu, najmä že vedel o nepravdivosti rozširovaných údajov a o tom, že nimi môže v značnej miere ohroziť vážnosť kandidátov na post starostu obce A. nad O. u ostatných spoluobčanov.

V zmysle § 17 Trestného zákona, subjektívna stránka trestného činu ohovárania vyžaduje zavinenie vo forme priameho (§ 15 písm. a/ Tr. zák.) alebo nepriameho úmyslu (§ 15 písm. b/ Tr. zák.), pričom zavinenie musí zahŕňať aj skutočnosť, že oznamovaný údaj je nepravdivý a súčasne spôsobilý značnou mierou ohroziť vážnosť osoby u spoluobčanov alebo spôsobiť iný zákonom predpokladaný následok.

Keďže na naplnenie subjektívnej stránky tohto trestného činu postačí aj nepriamy úmysel, páchatel' nemusí vedieť, že oznamovaný údaj je nepravdivý. Stačí, že to pokladá za možné (vie, že existuje aj možnosť, že údaj je nepravdivý) a je s tým pre tento prípad uzrozumený, pričom zároveň musí byť uzrozumený aj s tým, že oznamovaný údaj je spôsobilý značnou mierou ohroziť vážnosť osoby u spoluobčanov.

Z vykonaného dokazovania jednoznačne vyplýva, že svedok F. V. B. - kandidát na starostu obce A. nad O., ktorého obžalovaný podporoval vo volebnej kampani, odovzdal obžalovanému volebné letáky v igelitovej taške.

V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na výpoveď svedka F. V. B., ktorý vypovedal, že obžalovaného požiadal o roznesenie volebných letákov založených v spise na č.l. 87A, na ktorých je jeho podobizeň.

Svedok H. Z. ml., ktorému obžalovaný letáky odovzdal potvrdil, že obžalovaný mu dal letáky založené na č.l. 104-107, na ktorých sú skutočnosti týkajúce sa kandidáta na starostu V. U.. Vzhľadom na uvedené je nepochybné, že obžalovaný o obsahu letákov, ktoré odovzdal H. Z. musel mať vedomosť a tiež že ich oznámením mohol ohroziť vážnosť kandidátov na starostu u spoluobčanov - voličov.

Zároveň bola výsluchmi jednotlivých svedkov - kandidátov na starostu obce A. nad O. a listinnými dôkazmi preukázaná nepravdivosť tvrdení v predvolebných letákoch a vyplýva z nich minimálne nepriamy úmysel pôsobiť na verejnú mienku občanov - voličov v záujme volebnej podpory iného kandidáta na starostu obce.

Aj s poukazom na tieto súvislosti odvolací súd neuveril obhajobe obžalovaného v tom smere, že obsah igelitky neskúmal s vedomím, že sú to zbytky predvolebných letákov F. V. B., pretože takého letáky sa v igelitke, ktorej obsah roznášali svedkovia F. B., X. B., F. B. a B. L., nenachádzali.

V danom prípade je podľa názoru odvolacieho súdu nepochybné, že obžalovaný konaním popísaným v tzv. skutkovej vete podanej obžaloby po formálnej stránke naplnil všetky znaky skutkovej podstaty prečinu ohovárania podľa § 373 ods. 1, ods. 2 písm. c/ Tr. zák., pretože o inom oznámil nepravdivý údaj, ktorý je spôsobilý značnou mierou ohroziť jeho vážnosť u spoluobčanov a spáchal čin verejne - obsahom tlačoviny (§ 122 ods. 2 písm. a/ Tr. zák.).

Obžalobe je však potrebné vytknúť, že neobsahuje všetky náležitosti tak, ako to vyžaduje ustanovenie § 235 ods.1 písm. c/ Tr. por.

Ako vyplýva z písomných dôvodov odvolania, prokurátor v nich veľmi podrobne rozoberal obsah predmetných volebných letákov, týkajúcich sa kandidátov na starostu obce A. nad O. - poškodených V. V., F. P. G., D.. E. U. a P. O..

Tieto konkrétne nepravdivé údaje však mali byť uvedené už v obžalobe, pretože ich uvedenie v žalovanom skutku má význam z hľadiska posúdenia, akého charakteru sú oznámené údaje, predovšetkým či sú nepravdivé a súčasne spôsobilé značnou mierou ohroziť vážnosť osoby dotknutej ohováraním u spoluobčanov a napokon aj z dôvodu, aby žalovaný skutok nemohol byť zamenený s iným.

Súd I. stupňa sa v rámci svojich právnych úvah na stranách 8 a 9 odôvodnenia napadnutého rozsudku správne zaoberal hodnotením závažnosti prejednávaneho činu.

Pri určení závažnosti prečinu ako merateľného kritéria materiálneho znaku (korektívu) je potrebné vychádzať z toho, že tento je daný súborom viacerých skutočností, ktoré treba v každom jednotlivom prípade zvážiť ako jeden celok, aj keď v každom jednotlivom prípade môže byť pomer, s ktorým sa prihliada na tieto jednotlivé skutočnosti a na vzájomný vzťah medzi nimi, rôzny.

Materiálny korektív je určený spôsobom vykonania činu a jeho následkami, okolnosťami, za ktorých bol čin spáchaný, mierou zavinenia páchatel'a a jeho pohnútkou.

Pokiaľ ide o obsah štvorstranového letáku (č.l. 105-108), v danom prípade sa jedná o hodnotenie pôsobenia D.. E. U. vo funkcii starostu, kde pisateľ zvyrazňuje nedostatky z obdobia jeho pôsobenia v tejto funkcii a uvádza čiastočne zovšeobecnené informácie o jeho rozhodnutiach, s ktorými sa nestotožňuje.

Podľa názoru odvolacieho súdu, skutočnosti uvedené v tomto letáku v žiadnom prípade nie sú spôsobilé značnou mierou ohroziť vážnosť D.. E. U. u spoluobčanov.

Pokiaľ ide o žltý leták (č.l. 103), tento však obsahuje také údaje ohľadne poškodených V. V., F.. P. G., D.. E. U. a P. O., ktoré sú spôsobilé ohroziť ich vážnosť u spoluobčanov (rozkrádanie obecnej kasy, vyhodenie z práce za to, že bol pod vplyvom alkoholu, prevelenie na iné pôsobisko pre pochybné kšefty s mafiou) a zároveň, čo vyplýva z vykonaného dokazovania, sú evidentne nepravdivé. V tejto súvislosti je možno konštatovať, že nielen v rámci volebnej kampane, ale aj v bežnom živote je integrita súkromného života každého občana chránená predovšetkým pred uvádzaním nepravdivých údajov o jeho osobe a to aj prostriedkami trestného práva. Je nevyhnutné dôsledne odlišovať nepravdivý údaj od kritiky a vyslovenia vlastného názoru alebo vlastného hodnotenia!

Odvolací súd, na rozdiel o názoru súdu I. stupňa, na základe uvedeného a súčasne vychádzajú zo znenia ustanovenia § 2 ods. 12 Tr. por. a § 10 ods. 2 Tr. zák. však dospel k záveru, že výsledky dokazovania na hlavnom pojednávaní preukázali, že vzhľadom najmä na spôsob vykonania činu, jeho následky, okolnosti, za ktorých bol čin spáchaný, pohnútku obžalovaného, v posudzovanom prípade nejde o také závažné konanie, aby bolo možné posúdiť ho ako trestný čin ohovárania podľa § 373 ods. 1, ods. 2 písm. c/ Tr. zák.

Zároveň závažnosť konania obžalovaného, popísaného v tzv. skutkovej vete podanej obžaloby, je iba nepatrná, preto nejde o trestný čin ohovárania podľa § 373 ods. 1, ods. 2 písm. c/ Tr. zák.

V danom prípade môže ísť o priestupok, ktorý je upravený zákonom o priestupkoch č. 372/1990 Zb., v znení neskorších zmien a doplnení.

Vzhľadom na uvedené, odvolací súd postupom podľa § 320 ods. 1 písm. a/ Tr. por. zrušil napadnutý rozsudok a podľa § 280 ods. 2 Tr. por. trestnú vec vedenú proti obžalovanému, pre skutok uvedený v obžalobe okresného prokurátora, postúpil Obvodnému úradu v Leviciach, ktorý by ho mohol prejednať ako priestupok podľa § 49 ods. 1 písm. a/ zákona č. 372/1990 Zb. v znení zmien a doplnení, o ktorom je tento orgán príslušný rozhodovať, pretože tak mal urobiť už súd I. stupňa.

Odvolací súd I. stupňa tak mohol postupovať vzhľadom na to, že skutok mal byť spáchaný 23. 11. 2010, pričom podľa § 20 zákona o priestupkoch č. 372/1990 Zb. v znení zmien a doplnení, priestupok nemožno prejednať v prípade, ak od jeho spáchania uplynuli dva roky.

Pretože odvolací súd nezistil žiadne iné dôvody na zmenu napadnutého rozsudku, rozhodol tak, ako to vyplýva z výroku tohto rozsudku.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný ďalší riadny opravný prostriedok (§ 185 ods. 2 Tr. por.)